

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Temeljne Pravice](#) > [Croatia](#)

Najboljše prakse držav članic v zvezi z Listino

Vsebino zagotavlja

Hrvaška

Hrvaška

Hiša človekovih pravic v Zagrebu (Kuća Ljudskih prava Zagreb) vsako leto sodeluje v raziskavi, ki jo vodi Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA), da bi pripravila svoje letno poročilo o temeljnih pravicah, ki vsebuje poglavje o uporabi Listine EU o temeljnih pravicah na nacionalni ravni. Poročilo zagotavlja pregled sodne prakse držav članic, ki se sklicuje ali nanaša na Listino, uporabo Listine v parlamentarnih razpravah in pri sprejemanju nove zakonodaje ter tudi zastopanost Listine v akademskih člankih. Hiša človekovih pravic v Zagrebu po objavi poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice razširja poročilo tako, da ga objavi v svojih družbenih medijih. V prostorih Hiše človekovih pravic v Zagrebu je 31. januarja 2019 potekal tudi seminar o Listini EU o temeljnih pravicah, ki sta ga organizirala Agencija Evropske unije za temeljne pravice in urad hrvaške varuhinje človekovih pravic (Ured pučke pravobraniteljice). Na seminarju, ki so se ga udeležili predstavniki civilne družbe, neodvisne institucije za človekove pravice in drugi zainteresirani delavci v pravni stroki, so se obravnavale teme, kot sta pomen in vloga Listine, v okviru celodnevnega usposabljanja pa je vključeval tudi vaje za njeno praktično uporabo.

Uporaba Listine in ozaveščenost o njej v vaši državi

Vladne politike, s katerimi se spodbujata uporaba Listine pri zakonodajalcu, v upravi, organih kazenskega pregona in sodstvu ter njihova ozaveščenost o njej

Nacionalni načrt za preprečevanje diskriminacije za obdobje 2017–2022 (nacionalni načrt) v svojih uvodnih poglavjih napotuje na Listino Evropske unije o temeljnih pravicah s poudarkom zlasti na členu 21 Listine, ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. V poglavju o dostopu do stanovanj je v nacionalnem načrtu izrecno naveden člen 34(3) Listine, v katerem je poudarjeno, da v boju proti socialni izključenosti in revščini Unija priznava in spoštuje pravico do socialne pomoči in pomoči pri pridobitvi stanovanj, ki naj zagotovita dostojno življenje vsem, ki nimajo zadostnih sredstev. Prednostna področja nacionalnega načrta so med drugim usmerjena v pravice, jasno opisane v Listini EU o temeljnih pravicah, kot so dostop do stanovanj, socialnega varstva, zdravstvenega varstva, storitev in blaga.

Učinkovito izvajanje Listine EU o temeljnih pravicah je eden od horizontalnih pogojev za uporabo evropskih strukturnih skladov. Zato je v akcijskem načrtu za spremljanje izvajanja omogočitvenih pogojev (predhodni pogoji), ki ga je pripravilo ministrstvo za regionalni razvoj in sklade EU *Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije*), navedeno, kako se bo to merilo izvajalo. Ministrstvo za regionalni razvoj in sklade EU bo organiziralo usposabljanje za vse zaposlene, vključene v sistem upravljanja in nadzora sredstev EU. Tečaji usposabljanja z naslovom *Preprečevanje diskriminacije, enakost spolov in uporaba Konvencije ZN o pravicah invalidov v skladih ESI* se izvajajo od leta 2015. Do danes so bili zagotovljeni 1 500 ljudem, ki delajo v sistemu upravljanja in nadzora skladov ESI, in se bodo še naprej zagotavljali vsem novozaposlenim v sistemu. Usposabljanje se zagotavlja skupaj 22 institucijam, vključno z resornimi ministri in izvajalskimi agencijami, in zlasti državnim upravnim organom, kot so ministrstvo za pomorstvo, promet in infrastrukturo (*Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture*), ministrstvo za varstvo okolja in energetiko (*Ministarstvo zaštite okoliša i energetike*), ministrstvo za gradbeništvo in urejanje okolja (*Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja*), ministrstvo za turizem (*Ministarstvo turizma*), ministrstvo za zdravje (*Ministarstvo zdravstva*), ministrstvo za gospodarstvo, podjetništvo in obrt (*Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta*), ministrstvo za kulturo (*Ministarstvo kulture*), ministrstvo za kmetijstvo (*Ministarstvo poljoprivrede*), ministrstvo za finance (*Ministarstvo financija*), ministrstvo za znanost in izobraževanje (*Ministarstvo znanosti i obrazovanja*), ministrstvo za regionalni razvoj in sklade EU, ministrstvo za delo in pokojninski sistem (*Ministarstvo rada i mirovinskog sustava*) ter ministrstvo za demografijo, družino, mlade in socialno politiko (*Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*). Tečaji usposabljanja se izvajajo v sodelovanju s hrvaškim vladnim uradom za človekove pravice in pravice narodnih manjšin (*Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina*), ministrstvom za demografijo, družino, mlade in socialno politiko, uradom varuhinje človekovih pravic in uradom varuhinje pravic invalidov (*Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom*). V okviru usposabljanja je pojasnjen pravni okvir boja proti diskriminaciji na Hrvaškem, vključno z Listino EU o temeljnih pravicah. Za naslednje finančno obdobje se v okviru upravljanja skladov ESI načrtuje, da bodo prihodnji organi upravljanja še naprej izvajali tečaje usposabljanja s posebnim poudarkom na Listini EU o temeljnih pravicah.

Poleg tega je v akcijskem načrtu za spremljanje predhodnih pogojev, ki ga izvaja ministrstvo za regionalni razvoj in sklade EU, poudarjeno, da je v smernicah za upravičence do skladov EU (*Guidelines for Applicants (smernice za prijavitelje)*) naveden tudi strateški pravni okvir, ki se nanaša na Listino EU o temeljnih pravicah. Da bi se zagotovil mehanizem za preverjanje skladnosti dejavnosti, ki se financirajo iz skladov EU, z Listino, bo v prihodnjem obdobju obveznost, da morajo biti dejavnosti skladne z Listino, vključena v *Guidelines for applicants (smernice za prijavitelje)*. Organi upravljanja bodo oblikovali kontrolne sezname za vse organe, ki objavljajo razpise za prijavitelje, v teh pa bodo morali jasno navesti, ali so razpisi skladni z Listino.

Poleg tega je Listina EU o temeljnih pravicah sestavni del sistema upravljanja skladov ESI, zlasti za *operativni program „Konkurenčnost in kohezija za obdobje 2014–2020“* (OPKK). V ta namen je ministrstvo za regionalni razvoj in sklade EU (*Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU*, MRRFEU) 31. maja 2016 sprejelo sklep o uporabi horizontalnih načel, v katerem je navedeno, da „morajo biti intervencije, ki se financirajo v okviru OPKK, skladne z načeli enakosti, in tudi spodbujati praktično uporabo politike enakih možnosti, nediskriminacije in dostopnosti, kjer koli je to mogoče“. Ta določba je v celoti skladna z naslovom III, člani 21 do 26, Listine, naslovljenim „Enakost“. Po tem sklepu je MRRFEU 30. junija 2016 sprejel sklep o začetku veljavnosti *smernic za prijavitelje in upravičence operativnega programa „Konkurenčnost in kohezija pri izvajanju horizontalnih načel“*. Pri pripravi tega dokumenta so med drugim sodelovali hrvaški vladni urad za enakost spolov (*Ured za ravnopravnost spolova*), urad varuhinje pravic invalidov, urad varuhinje človekovih pravic in urad varuhinje enakosti spolov (*Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova*). Smernice, v katerih so povzeti pojmi in določbe Listine, so na voljo na spletnem mestu:

https://strukturnifondovi.hr/dokumenti/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi. Določbe *smernic za prijavitelje in upravičence operativnega programa „Konkurenčnost in kohezija pri izvajanju horizontalnih načel“* so bile vključene in poudarjene v celotni razpisni dokumentaciji OPKK, ki je na voljo [tukaj](#). V okviru OPKK se [Listina] spodbuja tudi z neposrednimi naložbami v infrastrukturo, ki prispevajo k doseganju ciljev Listine z vlaganjem v infrastrukturo za najranljivejše skupine v družbi, da bi se jim zagotovile človekove pravice. V sedanjem finančnem obdobju potekajo naložbe v okviru OPKK v skladu z naslednjimi člani Listine: člen 35 – varovanje zdravja, člen 14 – pravica do izobraževanja, člen 24 – pravice otroka, člen 25 – pravice starejših, člen 26 – vključenost invalidov itd.

Služba za koordinacijo priprave in izvajanja projektov, ki deluje kot organizacijska enota MRRFEU, usklajuje uporabo horizontalnih načel nediskriminacije, enakosti spolov, pravic invalidov in trajnostnega razvoja.

Hrvaški vladni urad za človekove pravice in pravice narodnih manjšin načrtuje vključitev potrebe po izvajanju ukrepov, namenjenih ozaveščanju in večji prepoznavnosti Listine EU o temeljnih pravicah, pa tudi izobraževanju o Listini, v načrtovani strateški dokument na področju spodbujanja in varstva človekovih pravic (nacionalni program za varstvo in spodbujanje človekovih pravic za obdobje 2019–2024).

Orodja, ki prispevajo k boljšemu razumevanju Listine in njenega področja uporabe

- za strokovne delavce (zakonodajalec, uprava, organi kazenskega pregona, sodstvo, delavci v pravni stroki),
- za državljane.

Pravosodna akademija (*Pravosudna akademija*) si vsako leto prizadeva vključiti usposabljanje o Listini EU o temeljnih pravicah v svoj program vseživljenjskega poklicnega razvoja za sodne uradnike in drugo sodno osebje. Akademija sodeluje tudi pri projektih EU, ki se financirajo s sredstvi programov Unije, namenjenih izobraževanju o Listini.

Primer tega je projekt z naslovom *Listina Evropske unije o temeljnih pravicah v pravni praksi* (*Judging the Charter* (presojanje Listine)), ki se na Hrvaškem izvaja v uradu varuhinje človekovih pravic, skupaj s pravosodno akademijo kot enim od pridruženih partnerjev. V okviru tega projekta so leta 2017 štiri sodniki sodelovali na dveh mednarodnih konferencah, medtem ko je bilo leta 2018 organiziranih šest enodnevnih delavnic: tri splošne o Listini (za skupaj 41 sodnikov iz Zagreba, Splita in Osijeka) ter tri specializirane o azilu in diskriminaciji v Zagrebu za skupaj 46 sodnikov.

Pomembno je tudi omeniti projekt iz prehodnega vira o „izboljšanju kakovosti usposabljanja v pravosodju – pravo EU in spletno učenje“, ki se je zaključil marca 2018. Poleg organizacije delavnic in spletnih tečajev je projekt vključeval razvoj kurikulumov za izvajanje usposabljanja na področju evropskega prava, ki ga lahko pravosodna akademija še naprej uporablja v svojih programih. Ena od vključenih tem je bila „Listina EU o temeljnih pravicah: področje uporabe in uporaba na nacionalni ravni“ s povezanimi gradivi, ki so bili podlaga štirih delavnic za skupaj 60 udeležencev v okviru rednega programa vseživljenjskega poklicnega razvoja v letu 2019.

Uporaba in razširjanje orodij v zvezi z Listino, ki so jih razvile druge države članice EU ali drugi deležniki v EU

Priručnik Agencije Evropske unije za temeljne pravice z naslovom *„Uporaba Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v pravu in oblikovanju politike na nacionalni ravni“* je bil predstavljen v okviru tečaja usposabljanja za javne uslužbenke, vključene v zakonodajni postopek. Tečaj usposabljanja je potekal 30. januarja 2019, organiziral pa ga je urad varuhinje človekovih pravic v sodelovanju z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice.

Poleg tega organizacija civilne družbe, Hiša človekovih pravic v Zagrebu, po objavi letnega poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice o temeljnih pravicah, ki vsebuje poglavje o uporabi Listine EU o temeljnih pravicah na nacionalni ravni, poročilo razširja tako, da ga objavi v svojih družbenih medijih.

Sodelovanje z deležniki za spodbujanje uporabe Listine EU o temeljnih pravicah in ozaveščenosti o njej

Primeri sodelovanja med zagovorniki pravic in nacionalnimi organi, ki prispevajo k boljši ozaveščenosti o Listini in njeni uporabi

V sodelovanju z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice je urad varuhinje človekovih pravic organiziral dve delavnici, namenjeni ozaveščanju o Listini EU o temeljnih pravicah:

- 30. januarja 2019 je bilo v prostorih državne šole za javno upravo (*Državna šola za javnu upravo*) organizirano usposabljanje za javne uslužbenke. Cilj usposabljanja je bilo ozaveščanje javnih uslužbencev, vključenih v zakonodajni postopek, o Listini EU o temeljnih pravicah, s posebnim poudarkom na členu 51,

ki določa področje uporabe Listine. V okviru usposabljanja je bil predstavljen tudi priročnik Agencije z naslovom „Uporaba Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v pravu in oblikovanju politike na nacionalni ravni“.

- 31. januarja 2019 je bilo v prostorih Hiše človekovih pravic organizirano usposabljanje za predstavnike civilne družbe. Usposabljanje je bilo osredotočeno na možnost uporabe Listine v kampanjah in z zagovarjanjem človekovih pravic, pa tudi na podporo oseb, katerih pravice so bile kršene, s posebnim poudarkom na strateških sodnih postopkih.
- Tudi v poročilu varuhinje človekovih pravic za leto 2018, ki je bilo predloženo hrvaškemu parlamentu konec marca 2019, je navedena Listina EU o temeljnih pravicah.

Primeri sodelovanja med nacionalnimi organi in akademiki, ki prispevajo k boljši ozaveščenosti o Listini in njeni uporabi

Na Pravni fakulteti Univerze v Zagrebu (*Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*) ozaveščanje o Listini poteka na predavanjih za študente drugega in petega letnika, pa tudi na diplomskem študiju.

V drugem letniku sta varstvu temeljnih pravic v EU, vključno z Listino, v okviru osnovnega predmeta evropskega javnega prava posvečeni dve predavanji. V petem letniku imajo študenti prava na izbiro predmet o *temeljnih pravicah EU*, ki poteka v angleščini. Nedavno je bil napisan tudi univerzitetni učbenik o temeljnih pravicah v EU s poudarkom na prepovedi diskriminacije. Varstvo temeljnih pravic se poučuje tudi v okviru predmeta Institucije in pravni sistem EU, ki je del specialističnega študijskega programa prava EU.

Primeri nevladnih pobud, namenjenih spodbujanju uporabe Listine in ozaveščenosti o njej v vaši državi

Hiša človekovih pravic v Zagrebu vsako leto sodeluje v raziskavi, ki jo vodi Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA), da bi pripravila svoje letno poročilo o temeljnih pravicah, ki vsebuje poglavje o uporabi Listine EU o temeljnih pravicah na nacionalni ravni. Poročilo zagotavlja pregled sodne prakse držav članic, ki se sklicuje ali nanaša na Listino, uporabo Listine v parlamentarnih razpravah in pri sprejemanju nove zakonodaje ter tudi zastopnost Listine v akademskih člankih. Kot je bilo že navedeno, Hiša človekovih pravic v Zagrebu po objavi poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice razširja poročilo tako, da ga objavi v svojih družbenih medijih.

Kot je tudi že bilo navedeno, je v prostorih Hiše človekovih pravic v Zagrebu 31. januarja 2019 potekal seminar o Listini EU o temeljnih pravicah, ki sta ga organizirala Agencija Evropske unije za temeljne pravice in urad hrvaške varuhinje človekovih pravic. Na seminarju, ki so se ga udeležili predstavniki civilne družbe, neodvisne institucije za človekove pravice in drugi zainteresirani delavci v pravni stroki, so se obravnavale teme, kot sta pomen in vloga Listine, v okviru celodnevnega usposabljanja pa je vključeval tudi vaje za njeno praktično uporabo.

Zadnja posodobitev: 23/02/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.